

POMAZANY (182) *part praet pass pf*

pomazany (125), **pomazan** (55), pomazany *a.* pomazan (2).

o *jasne*, -ma- (146), -mâ- (3); -ma-: -mâ- *KrowObr* (4:1), *BibRadz* (9:1), *Mącz* (11:1). ◊ *W formach złożonych* -an- (102), -ân- (2); -an- : -ân- *KrowObr* (4:1), *BielKron* (3:1). ◊ *W formach niezłożonych* -ân(-) (54), -an (1) *Leop*.

sg m N pomazany (49), pomazân (42); ~ (*attrib*) -any (11); ~ (*praed*) -ân (42), -any (17); -ân *KrowObr*, *Leop*, *BielKron* (31), *Mącz*, *BiałKat*, *KuczbKat*, *KołakSzczęśl*, *SarnStat* (2); -any *OpecŻyw*, *HistJóz*, *KochPs*, *SkarŻyw* (4), *CzechEp* (2), *LatHar*, *SkarKazSej*; -ân : -any *LubPs* (1:2), *CzechRozm* (1:3), *WujNT* (1:1). ◊ *G* pomazan(e)go (2). ◊ *D* pomazanému (2); -ému (1), -(e)mu (1). ◊ *A* pomazaného (2), pomazany (1); -ého (1), -(e)go (1). ◊ *I* pomazanym (4). ◊ *V* pomazany (1). ◊ *f N* pomazâna (5), pomazaná (3), pomazan(a) (2); ~ (*praed*) -a (5) *LubPs*, *BielKron* (2), *HistRzym*, *też RejPs*, -â (3) *BibRadz*, *BudBib*, *StryjKron*. ◊ *G* pomazan(e)j (1). ◊ *A* pomazaną (1). ◊ *I* pomazaną (1). ◊ *L* pomazan(e)j (1). ◊ *n N* pomazan(e) (13), pomazâno (8); ~ (*attrib*) -(e) (6); ~ (*praed*) -o (8) *FalZioł* (5), *HistAl*, *RejPosWstaw*, *ArtKanc*, -(e) (7) *Leop*, *BibRadz* (2), *SienLek*, *KuczbKat*, *KarnNap*, *SkarŻyw*. ◊ *A* pomazan(e) (4). ◊ *I* pomazanym (1). ◊ *V* pomazan(e) (1). ◊ *pl N m pers* pomazani (15). *subst* pomazan(e) (8). ◊ *G* pomazanych (3). ◊ *D* pomazanym (2). ◊ *A subst* pomazan(e) (9). ◊ *I m* pomazanymi (1).

Składnia dopełnienia sprawcy: pomazany od kogo (21), *przez kogo* (3); *od kogo* *OpecŻyw*, *RejKup*, *BibRadz*, *CzechRozm* (2), *SkarŻyw*, *CzechEp* (2), *NiemObr*, *LatHar*, *SkarKaz*, *SkarKazSej*; *przez kogo* *LubPs*; *od kogo : przez kogo* *BielKron* (9:7).

Sł stp s.v. pomazać, Cn notuje, Linde XVI w. (ten sam przykład) s.v. pomazać.

1. Pokryty jakąś substancją, zwykle mazistą lub płynną; *unctus Vulg*, *Mącz*; *perlitus Mącz*, *Calep*; *litus Vulg*; *christianus*, *delibutus*, *oleatus Mącz* (53): *Mącz* 52b, 194c; *ták fię w nich [rzeczach świeckich] kocham iáko dziecię gdy go mátká bije/ á od pierśi gorzko pomázanych odładza. SkarŻyw* 335; *Perlitus – Dobrze pomazani. Calep* 784a.

pomazan(y) czym (5): *PatKaz III* 127; *Thakież [pchły] fie zbiegaią na drzewo Iezowym [!] ładłem pomazane. FalZioł IV* 16d; [*Aleksander*] *Iszukał iákiego piorká áby [...] wzięty iad wyrzucić. Kafander zálię podał mu piorko thymże iadem pomozáne [!]/ á on wpuściwłzy piorko w gárdło áby mógł zrzucić/ tym więcey przyięty iad począł go dręcić. HistAl Nv; BielKron* 451; *HistRzym* 104v.

a. *Posmarowany, natarty w celach leczniczych lub kosmetyczno-higienicznych* (24) :

α. *Wyrazem określanym jest miejsce* (16) : *Takiefz krew nietoperzowa/ niedopuźcza włośom wyraítać na onym mieśczu ktore będzie pomazano. FalZioł V* 77v, I 2c, 148b, V 89; *Unctus, Mázány/ pomázány/ wyftrychniony/ vmuskniony Mącz* 503b.

pomazan(y) czym (9): [*korzeń szczawiowy z octem*] *Też iest lekarstwo na trąd y na liźzaie: y na inźe łkaradoftzi tziála/ gdy kilo krotz będzie pomazano mieścze tym przerzecżonym lekarstwem. FalZioł I* 4b, I 82b, V 81; *Mącz* 80d; *kthoremu [ślepcowi] był Pan rofkazał oczy pomázáne błotem omyć wodą Silóé KuczbKat* 145. *Cf Wyrażenie.*

pomazan czym [= przy pomocy czego] (1): [*łajno dziecięcia*] *ma być [...] z przełnym miodem zmiefzane/ thedy tym ma być pomazano gardło [bólące] w nątrz y zewnątrz palczem FalZioł V* 81.

pomazany z czym (1): Rana od smoku morzkiego/ gdy będzie z fiarka [!] z ocztem pomazana/ thedy ią leczy. *FalZioł* IV 33b.

Wyrażenie: »olej(ki)em pomazany« [szyk 3:1] (4): *Leop Ex* 30/32; Rány [Jezusowe] krwawe/ sine/ y opuchłe/ nie ią zawiązane ani vleczone lekarstwem/ ani pomázane oleiem. *BielKron* 93v; *Mącz* 23a; *SienLek* 62v.

Przen [czym] (1) : W opulfcyáley ftárości moyá nędzna głowá/ Oleyem łáfki twoyey będzie pomázaná/ A obfitoścya dobr twych hoynye dárowaná. *LubPs* V2.

β. *Wyrazem określanym jest substancja* (8) : Mlekho iego [psa] pomazane/ włofam roć niedopuszcza *FalZioł* IV 6c.

pomazany na co (7): Też łok nafienia fwinyey wefzki [!] pomazany na oczy pływacze/ załtanawia łzy: y oczy viałnia. *FalZioł* I 35a; Też oleiek z włoskiey Czebule s przasnym miodem zmiefzany á na parfzywá głowę pomazany/ włofy vrafzcza/ y parchow niedopuszcza. *FalZioł* I 133b; Też nafienie męzkie/ to iest łparma: na licze pomazane kielko razow łpadza blizny/ czyrwoności/ y wřzytki makuły z niego/ á czyni iednaká płec licza *FalZioł* V 89, I 68d, 93b, V 77v, 85v.

b. *Namazany, zgodnie z rytuałem lub zwyczajem; namaszczony [czym]* (20) :

Wyrażenia: »olejem pomazany« = *oleo litus a. unctus Vulg* [szyk 3:1] (4): A yeft yáko oley z Bálłámem zmyełłány/ Ktorem był Aaron káplan pomázány *LubPs* dd3; *KrowObr* 67; A gdy byś offiárował offiárę pieczoną wpiecu: z biały mąki/ tho iest/ chleby bez kwáfu pokropione oleiem/ y cienkie płacki przálne oleiem pomázane. *Leop Lev* 2/4, *Num* 6/15.

»oliwą pomazany« (1): *Oleatus*, in *Bibliis*, Oliwą pomázány *Mącz* 261c.

α. *Przy udzielaniu sakramentów* (6) :

Wyrażenie: »olejem, krzyżmem pomazan(y)« [w tym: *na czym* (1)] (4:2): *KrowObr* 82v, 84; Abowiem oléy/ którym ochrzczeni ludzie ią y bywáią pomázáni/ ná ołtarzu bywa poświęcony. *BiałKat* 243v; *KuczbKat* 230; iż od łámych czásow Apóstołłkich/ wierni iuż okrzezeni/ przy potwierdzaniu ábo bierznowaniu krzyżmem świętym ná czele bywáli pomázáni. *WujNT* 429, 445.

β. *Przy przygotowywaniu zwłok do pogrzebu [czym]* (9) : [Aleksander] przykazał donieć Melodińską ziemię y Mirrę/ y ziemię Teglodicką/ á przykazał áby po łmierci tym ciało iego było pomázano [ut ... *eius corpus suum ungeretur*]. Abowiem powiádáią iż temi dwiemá rzeczámí ciało pomázane/ bywá záchowane krom żadnego nárułzenia. *HistAl* N4; *ArtKanc* D13v.

Wyrażenie: »maściami, olejki pomazany« [szyk 5:1] (5:1): *OpecŻyw* 157; *HistJóz* E4v; [ciało męczennika] obwinione w drogie płotná/ y pomázane oleyki [...]/ wiezli do pániey łwoiey Aglais. *SkarŻyw* 441; O Pánie IEzu Chryłte/ chwałęc dáię w grobie pochowanemu/ mirrhą y wonnemi máściami pomázánemu *LatHar* 281, 523, 544.

2. *Zamazany; pokreślony; popisany* (4) :

pomazany czym (1): *Miniatus liber*, Xięgi które ią y tám y łám czerwonym piłmem/ to yeft rubriką pomázane. *Mącz* 222d.

W przeciwstawieniu: »prożny ... pomazany« (1): Ná prożney tablicy łácno piłác co chceř: ále ná pomázaney trudno. *SkarKaz* 420b.

Szeregi: »pomazany a pokryślany« (1): ty fłowá ktore Pan [...] ná on čás Zácieufzowi onemu [...] powiedzyeć raczył: Iż fie dziś sftáło zbáwienie domowi themu/ ábowiemeś fie też ty sftał fynem Abráánowym. A thy fłowá potym były przywłázczańe ściánám onym pomázánym á krzyżyki pokryflánym *RejPos* 348v.

»skazony i pomazany« (1): *Corruptae atque interlitae tabulae*, Skážony y Pomázány lift. *Mącz* 194c.

3. *Zabrudzony, zaplamiony; maculatus Mącz, Calag; maculosus Mącz, Calep; contaminatus Mącz; sordidus Calag; inquinatus Calep* (9) : A yeft [żywot człowieka] práwye yáko obraz pyęknie málowány/ Ktory zá bárzo krotki čás bywa pomázány *LubPs* K4v; *Maculosus, Pomázány/ pełny zmas y pftroćin. Mącz* 203b, 203b, 439b; *Befúdelť. Pomázány et polkárádzony/ et plugáwy. Maculatus, sordidus Calag* 81a; *Calep* 540b, 626b.

pomazany czym (1): [lew mówi do zwierząt:] Wálze dáry biorę wdzięcznie/ [...] Od wężác mi podeżrzáne/ Boć fą iádem pomázáne *BierEz* M.

Szereg: »natłusciony albo pomazany« (1): Ten proch zęby czarne wybiala: gdy tym prochem pomaże y piegi y fukno natłuscione albo pomazane. *FalZioł* IV 31a.

4. *W religii mojżeszowej i chrześcijańskiej: z woli boskiej wyróżniony, powołany do pełnienia wysokiej godności przez ceremonię namaszczenia; unctus Vulg, PolAnt; christus Vulg* (69) : *Leop Num* 7/10; rzekł [poseł do hetmana Hieu]: To mowi Pan Bog/ pomázálem cię ná kroleństwo Izráelfkie/ [...] y wylał onę máść álbo oley ná głowę iego/ y odśzedł precz. (*marg*) Hieu pomázan. (–) *BielKron* 86, 65 *marg*, 74 *marg*, 173, 359, 377 (10); *CzechRozm* 140; Wielką łáfkę pan okazał Królówi fwému/ Wielką miłość Dawidowi pomázánému. *KochPs* 25; Ktore [imię Chrystus] ácz w ftárym zakonie było polpolite wftyłtkim krolom/ káplánom y prorokom (bo ci wftyłcy bywáli pomázáni) ále tu/ y wftydy w nowym teftámenćie/ ieft włáfné przezwiłko onego iedynego Chriřtułá ábo Meřfiałzá *WujNT* 3; [*BiałPos* 154 (*Linde s.v. pomazać*)].

pomazan(y) na co (26): *BielKron* 349; *BiałKat* 366; Náznáczyłem ia królá iuz ludowi memu. Dawid fługá mój wierny/ ten ieft powołány Ná ten vrząd ták zacny/ ten ieft pomázány. *KochPs* 133. *Cf* »na kroleństwo pomazan(y)«.

Wyrażenia: »od Boga pomazany« (2): [*biskup mówi*:] Niebacziřs też Stánu mego Od boga pomazanego Infuli ni Curwatory *RejKup* bb7; *SkarKaz* 157a.

»pomazany kapłan« = *christus sacerdos Vulg; sacerdos unctus PolAnt* [szyk 3:3] (6): Senath/ y Iudas/ Aryřthobolowi miftrzowi Ptolomeułá Krolá/ ktory iefth z rodzáiu pomázáných káplánow/ y tym żydom ktorzy fą w Egipcćie/ włkázuią pozdrowienie y zdrowie. *Leop 2.Mach* 1/10; Iefliby káplán pomázány zgrzeřzył iáko ieden z ludu polpolitego/ tedy niech zá grzech řwoy [...] ofiáruie ćielcá zdrowego Pánu. *BibRadz Lev* 4/3, *Lev* 4/5; *OrzQuin* P3; *ReszPrz* 46; *SkarKaz* 157a.

»na kroleństwo (*a. na znak krolestwa*), na cesarstwo, krolom pomazan(y); krol pomazany; pomazana za krolowá« = *unctus PolAnt* [szyk 16:13] (22:1:1;3;2): [*prorok, tj. Dawid*] dla kroleřtwá ná ktore był przez Sámuelá Proroká pomázan/ z wezwánia łámeago Páná Bogá/ tedy ten Płalm nápiřał *LubPs* G3; *BibRadz 2.Reg* 3/39; *BielKron* 63v *marg*, 65, 68v, 69, 69v [2 r.] (18); tedyby on [...] zakonu Bożego raz przez Moyżefzá podánego pilnował: á iego zakonnych kfiąg z ręku nigdy nie

wypuŝczał: poniewaŝ to bog wŝem Mefyafzom ŝwym ábo Krolom pomázanym miánowicie y oŝobliwie/ czynić rofkazał. *CzechRozm* 69, 140; ktorego [*Pipina*] cnoty y zaŝlugi/ ku koŝciołowi Boŝemu Papieŝ Zácharyafz widząc/ krolewką go doŝtoynoŝcią ozdobił/ iŝz pierwŝym Krolom Fráncuŝkim w Swezyonie od Bonifácyufzá ŝwiętego pomázany/ y koronowany był. *Skarŝzyw* 519; Tám zarázem przyiáchwŝy [*ŝw. Jadwiga do Krakowa*] pomázana ieŝt zá Krolową Polką przez Bodzentę Arcibiŝkupá Gneŝneŝkiego *StryjKron* 473; *Koŝakŝzczeŝl* C3; *SarnStat* 1011, 1020; *SkarKazSej* 679a.

»olejem ŝwięтым pomazany« (1): które Królestwo ma Káplaná Oleiem ŝwięтым pomázanego *OrzQuin* P3.

Szeregi: »pomazan(y) i koronowan(y)« [*ŝyik* 7:1] (8): Látá 1320. Władziŝlaw Loktek y z maŝzonką ŝwoiá Edwigá [...] ná kroleŝtvo Polkie byli pomázani y koronowani przez Arcybiŝkupá Gnieŝnieŝkie⁸⁰ Iánufzá/ ná Krakowŝkim zamku. *BielKron* 371, 381v, 395, 405, 421v; *Skarŝzyw* 519; *SarnStat* 1011, 1020.

»pomazana (i) potwi(e)rdzon« [*ŝyik* 1:1] (2): [*Karolus V*] potym w Akwiŝgranie koronowan/ á w Bononiei od Papieŝá Klementá potwirdzon y pomázan 1530. *BielKron* 190v, 207.

»wybrana (i) pomazan« (2): Látá od národzenia Paŝskiego 1025. KONrádus Fráncus wybran ná Cefárŝtvo/ á od Ianá Papieŝá pomázan *BielKron* 176, 373v.

Przen (14) :

a) O Chrystusie (11) :

pomazany na co (1): ále teŝ ieŝt Kriŝtuŝem/ to ieŝt Mefyafzem ná to pomázanym: á k temu ŝynem Boŝym/ á ŝynem Bogá żywego [...] to ieŝt z przyrodzoney iŝtnoŝci vrodzonym Bogiem *CzechEp* 340.

Wyraŝenia: »od Boga pomazany« [*ŝyik* 4:1] (5): [*Krystus*] To ieŝt/ pomázany [!] od Bogá áby doŝyć vczyniŝ wrŝędowi ktory ná zbáwiciela náleŝy. *BibRadz* II 2b marg; *CzechRozm* 36; *CzechEp* 314, 341; gdyŝ Chriŝtus ieŝt Iezus on człowiek od Bogá pomázany/ ktorego Iezufa Bog przez poŝwięcenie [...] Chriŝtuŝem vczyniŝ *NiemObr* 144.

»Duchem (ŝwięтым a. Boŝym) pomazany« [*ŝyik* 5:1] (6): Ktore⁸⁰ my tym vmyŝlem názywamy Bogiem prawdziwym/ iŝ z Bogá prawdziwego/ przez ducha iego ŝ. ieŝt w żywoćie ŝpárwiony/ y prawdziwie duchem Boŝym pomázany *CzechRozm* 62v, 178v; *CzechEp* 214, 217, 341; *WujNT* 444.

»łaská pomazany« (1): Czechowic lepak, [...] ták to opák wykráca/ iŝ ten ŝyn Boŝy nie ieŝt logiem/ ále Chriŝtuŝem/ to ieŝt oŝobná łáŝka od Bogá pomázanym *CzechEp* 341.

Szereg: »pomazany i zapieczętowany« (2): ktorego ducha ŝ. mocá (nim będąc pomázany y zapieczętowany) [...] vczyniŝ/ y cudá wŝytki ŝpárwował *CzechEp* 217, 341.

b) Obdarzony łaská bycia chrzeŝcijaninem (3) :

Wyraŝenia: »pomazany na kapláŝtvo duchowne« (1): Odpráwiwŝy Krzeŝt/ pomázuie mu [*kaplán dziecięciu*] wierzch głowy Krzyŝme^m ŝwiękým [!] [...] ná znák tego/ ŝe ono iuŝ z innemi członkami Pána Chriŝtuŝowymi ieŝt pomázane/ ták ná Kroleŝtvo iáko ná Káplániŝtvo Duchowne *KarnNap* C.

»pomazany na kroleŝtvo Chrystusowe (a. duchowne)« (2): my pámiętaiac/ iŝeŝmy pomázani ná królestvo Chryŝtuŝowe/ bądźmy zwycięzcami ná przeciwo przeciwnikom náŝym *BialKat* 243v; *KarnNap* C.

»olejem wesołości pomazany« (1): Pomázał mię [Jezus] oleiem wesołości ktorým on łam był pomázány/ ábym od pomázánia był názwany pomázánцем *LatHar* 560.

5. *Skalany czymś złym, niewłaściwym, hańbiącym; pollutus PolAnt, Calep; praevaricatus PolAnt; impiatus, inquinatus Mącz; profanatus, temeratus Calep; conspurcatus, oblitus, perlitus, sordidatus Cn* (47) : *Inquinatus, Pomázány/ łplugáwiony/ nieczyłty. Mącz* 171a; *Calep* 818a, 1051b.

α. *Własnym występkiem* (30) : o wálzey offiárze/ ktorą łie od prołtych ludzi odłázacie/ ták Pan Bog mowi: Offiáry ich iáko chleb łykáiących/ ktorzy ich pożywáią/ będą pomázáni. *KrowObr* 207; *SkarŻyw* 502.

pomazan(y) czym (24): *Niewiáły też świádczyć niemogá/ [...] Mężoboyce/ [...] świádkowie przenáięci/ y połpolicie ktorzy iáką łzkáradołcią życia łą pomázáni GroicPorz xv; BielKron* 205v; *Omni nefario stupro et scelere maculari, wólzélákiem i niecnotám i być pomázan. Mącz* 203b; *KuczbKat* 321; *Ciáło łepak ktoreby miáło być czyłtym przybytkiem ábo kołciołem Duchá łwiętego/ bywa pomázano obzárłtwem y piyáńłtwem. RejPosWstaw* [110³]; *SkarŻyw* 69, 147; *Lęky* łie tego Bofkiego wyroku/ ozięble/ rołpułtne/ á kácerłtwám i rozlicznemi po wielkemy częłłci pomázáne *Krzełłciáńłtwo PowodPr* 12. *Cf Wyrażenia, W przen.*

pomazany z kim (2): [*słowa*] ktoreł ty przywiódl z Ianá łwiętego/ ty to. Ci łą/ ktorzy z niewiáłtám i pomázáni nie łą/ ábowiem dzievice łą: łi Báránká náłłáduią *KrowObr* 229, 229.

W charakterystycznych połączeniach: pomazan(y) bałwochwalstwem, kacerstwami, niecnotami (niecnotliwemi uczynkami) (2), niewstydlivołłcią, obzárłtwem, pijańłtwem, łskaradołłcią życia, łszetecznołłcią, łłołłciám i; pomazany z niewiáłtám i (2).

Wyrażenia: »grzechem pomazany« = *impiatus Mącz* [*szyk* 5:3] (8): *BibRadz* I 18c marg; 301d; *SarnUzn* Dv; *SkarŻyw* 341; piołnkę nową wdzięcznie mu [Jezusowi na Syjonie] łpięwáią. Ktoréy ładen nie vmię/ iedno oni łami/ Bowiém grzechem nieczyłtym nie łą pomázáni. Tám oni Męczennicy/ tám Apołłtołowie/ Y oni mili łwięłci też Pátriárchowie. *SiebRozmyłł* K4v; *SkarKazSej* 660b.

»pomazany krwią własną, krewnym złócenim« = *który popołłnił kázirodłtwo; incestificus, incestus Calep* (1:1): *Incesto – Dopułłzczám łie z krewnám. [...] Incestificus – Pomazani krwią łwáłłną. Calep* 519a, 519a.

Szeregi: »grzeszny i pomazany« (1): ábyłmy łię grzełłni bárzo y pomázáni/ przyłłádu twego zálótydzili: gdy ty páno [...] oczyłłcienia zakonnego prołłłz/ á zálózy ładney nieznáłł: á my rány y łięłłzkie grzechow choroby máiął/ do łekárłłtwá ołłotni nie łełłtełmy. *SkarŻyw* 112.

»pomazany i pobrukany« (1): Tákże theł pan Kriłtus będął obłubieńcem dułzy náłłzey pomázáne y pobrukáne y grzechám i/ [...] iednáłłże łełłth zálółłny w miłłłłci/ a nie łirpi towarzyszá *SarnUzn* Dv.

W przen [w tym: czym (2)] (11) : [*Izajasz, ułrzałłwszy majestát boski:*] *Biadá łnie zgináłłm/ ábowiem człowiek łełłtem pomázánych warg/ á mięłłzkám w połłzrod łudu/ kthory má pomázáne wárgi/ á wólzakołł oczy łioie widziáły Krolá Páná zálółłpow. BibRadz Is* 6/5 [*przełłłád tego łamego łekłłtu SkarKaz*]; *tým mię łłcełłe vłłáłłgáłł/ á ręce wáłłze pełłne krwie/ á pomázáne łłołłciám i. RejPos* 342; *RejZwierc* 189v; *SkarŻyw* 341; *SkarKaz* 278a; *Máđrołłci Bółłzey przełłciwne y nieprzyáięłłem łełł y łełłł/ łerce y łumniełłie pomázáne grzechám i. SkarKazSej* 660b.

Wyrażenie: »ręce pomazane krwią« (4): *RejZwierc* 189v, 258, 261; iákołz lie tego [tj. przepisów prawa Starego Testamentu]/ y żydowłkie dziatki ná pámięć náuczają/ [...] záuždy y w łtárości pilnowály: chocia łerce ich dáleko było od Bogá/ y ręce krwią pomázáne. *CzechRozm* 111v.

β. *Cudzym występkiem (o miejscu)* (6) : *BibRadz Ier* 3/1; Gdy/ powiáda/ przyidziełz do iákiego miáłtá/ nie zgołá pytay gdzie tu dom Páńłki (bo y niezbożni Heretykowie Páńłkami ácz pomázánymi łchacki łwey domj zwáć śmieią) [...] ále gdzie iełt Kátholicki kościoł. *SkarŻyw* 279.

pomazany czym (1): Iłz ziemia tá do ktorey idziećie [...] / iełt ziemiá pomázána łprołnośćią połtronnych narodow/ ktorzy iá nápełnili łwemi obrzydłóśćiami. *BudBib* 3.*Esdr* 8/81[84].

Wyrażenie: »pomazan krwią (a. niewinnośćią krwi)« = *w którym popełniono zabójstwo* [szyk 1:1] (2): iż y dzieći łwoie ofiárowáli báłwánom ich wylewáiąc krew niewinná ná ofiárę martwem bogom pogáńłkiem. Ták iż y ziemiá będąc pomázaná niewinnośćią krwi oney byłá wzgárdzona przed oblicznołćyá bożá *RejPs* 158; *BielKron* 298v.

Szereg: »pomazany i nieczysty« (1): Kthorzy vćiwe małżeńłstwo łromoćiće / łoże nie pomázáne / pomázánym / y nietzyłthym zowiećie *KrowObr* 227.

a. *Sprofanowany; odarty ze łwiętośći* (6) : dla chwały moiey hamowálem gniew moy ábych ćię nie wykorzeniał. [...] Dla mnie dla mnie tho czynię / bo inaczeý byłoby pomázáne imię moię *BibRadz Is* 48/11; Profanatus – Pomazani, złwiátołczy obłupioni. *Calep* 854b.

pomazany czym (2): [*nędzarcz Jan ujawnia się swym rodzicom*:] Gdy to vłłyłzeli: [...] przez trzy godziny ták plákáli / iłz łię włzyćiek Rzym otym dowiedział [...]. Ale wolia Boża byłá / áby żywot łanow łwiátem pomázány niebył / [...] przeto tegołz dnia ducha P: Bogu oddał. *SkarŻyw* 136, 290.

Szeregi: »zelżony i pomazany« (1): długo łię z Biłkupłtwá wymawiał / niegodność łwoię y młode láta przekładáiąc: á niebełpieczeńłtwá łię łwego y ludzkich dułz boiáć / że by iego łpráwá złá / ták wielki vrząd zelżony y pomázány nie był. *SkarŻyw* 290.

»ani pomazany, ani zepsowany« (1): ktory [Bóg] z wielkiego miłofierdzia łwoiego odrodził nas [...] Ku dziedźictwu ktore zgináć niemoże / áni być pomázáne / áni zepłowane [*In haereditatem incorruptibilem, et incontaminatam, et immarcescibilem*] / á iełt nam zachowáne ná niebie. *BibRadz* 1.*Petr* 1/4.

α. *O ołtarzu* (1) : gdy łię tráfiło iłz káplán Láćinłki ná ich [*Greków*] ołtarzu ofiárę czynił / nie pierweý ná onym ołtarzu Młzey mieć chćieli / áłzby on iáko pomázány obmyli. *SkarJedn* 260.

b. *Nieczysty (według przepisów prawa Starego Testamentu)* (2) : [*Bóg do Mojżesza*:] nie buduyże go [ołtarza] s kámieniá ciołánego iáko Pogáni dzyáłáią / á iełli podniełiełz noż twoy ná nim będąye pomázan *BielKron* 32v.

W przén (1) : Rzekł Ezechiel / ach ach Pánie boże / dułzá moiá nie iełt pomázaná / nie iadłem ielzće łćirwu nieczyłtego áż do tego czáfu. *BielKron* 96.

Synonimy: **1.** *namazany, naolejkowany, nasmarowany, natarty, obmazany, posmarowany, potarty, umazany*; **2.** *pokryłłany, porysowany, zamazan*; **3.** *pokalany, popługawiony, popłuskany, splugawiony, zabrudzony, zbrukany*; **4.** *mianowany, naznaczony, połwięcony, powołany*; **5.** *oszkardzony, oszpecony, pobrukany, pohańbiony, pokalany, posromocony, skalany, splugawiony, zbrukany, zelżony, zhańbiony, zniewáżony*; **b.** *nieczysty*.

Cf **NIEPOMAZANY, POMAZAĆ**

ZCh, SBu